

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJSEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIV.—LETO XXXIV.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONEDELJEK), JUNE 18, 1951

STEVILKA (NUMBER) 118

NOVI GROBOVI

JAMES ERJAVEC

Po pet let trajajoči težki bolezni je preminil v Mestni bolnišnici James Erjavec, star 68 let, stanujoč na 14415 Thames Ave. V Ameriki je bival 41 let in je bil član društva Mir št. 142 SNPJ. Doma je bil iz vasi Spodnja Idrija na Notranjskem. Tukaj zapuša soprogo Julia, rojena Felc, doma od istotam kot pokojnik. Truplo je bilo na željo pokojnika upepeljeno v soboto popoldne pod oskrbo pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St.

MARY ZELKO

Po dolgi bolezni je preminila na svojem domu Mary Zelko, rojena Yartz, stara 70 let. Stanovalec je na 914 E. 239 St., Euclid, O. Doma je bila iz vasi Polipa, fara Ajdovec na Dolenjskem, kjer zapuša hčere: Mary Novak, Anna Strmec in Frances Jarc. V Ameriki se je nahajala 28 let in je bila članica društva Carniola Hive št. 493 TM, društva Kras št. 8 SDZ, podr. št. 32 ZSZ in Oltarnega društva fare sv. Kristine. Tukaj zapuša hčer Mrs. Mila Floss, zeta Frank Jarc, tri vnuke in štiri pravnike. Soprogo je umrl leta 1949. Pogreb se vrši v torek zjutraj ob 8.15 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., v cerkev sv. Kristine ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

MARY GRGETIČ

Umrla je Mary Grgetič, rojena Delesimunovič, stara 63 let. Stanovalec je na 1298 E. 169 St. Doma je bila iz sela Petričko pri Zumberaku, odkoder je prišla v Ameriko leta 1905. Bila je članica društva št. 47 HBZ, društva Maccabees in Krunica fare sv. Pavla. Tukaj zapuša soproga Andrew, pet hčera: Mrs. Mary Buterak, Mrs. Theresa Jezerinac, Mrs. Helen Samarin, Mrs. Barbara Markusic in Mrs. Catherine Plasman, sina Edward, vnukinje ter dve sestre Mrs. Stella Colari in Mrs. Theresa Maletič v stari domovini. Pogreb se vrši iz Golubovega pogrebnega zavoda, E. 47 St. in Superior Ave. Čas pogreba bo poročan pozneje.

CILA KOVACIČ

Po dolgi bolezni je preminila v Woman's bolnišnici Cila Kovac, rojena Hlumska, stara 69 let, stanujoča na 1133 E. 67 St. Rojena je bila v selu Petomac na Hrvaškem, odkoder je prišla v Ameriko pred 45 leti. Bila je članica društva št. 16 CSJ. Tukaj zapuša soproga Charles, hčeri Mrs. Mary Smrček in Mrs. Ann Marks, pet vnukov, enega pravnika in pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., na Lakeview pokopališče.

ADOLPH DULAR

Kakor smo že poročali, je po daljši bolezni preminil na svojem domu Adolph Dular, star 50 let, stanujoč na 6714 Bliss Ave. Doma je bil od Mokronoga na Dolenjskem, kjer zapuša mater, brata in štiri sestre. Bil

KITAJCI PRED TRETJO OFENZIVO NA KOREJI?

TOKIJO, 17. junija—General James Van Fleet, ki poveljuje ameriški osmi armadi ter zavezniški kopni vojski, je izjavil, da je na vidiku v neposredni bodočnosti tretja kitajska ofenziva na Koreji.

Opazilo se je, da dobivajo kitajske komunistične čete ojačenja iz Mandžurije. Zavezniško letalstvo je stopilo v akcijo ter izsledilo in bombardiralo kakih 500 sovražniških transportnih vozil, ki so se premikala iz Mandžurije proti severno-korejski prestolici Pyongyang.

Tudi iz središča severne Koreje se opaža gibanje in zbirališče čet v smeri proti zapadni fronti Koreje.

Dasi ko poročila iz korejskih bojišč najstrože cenzurirana, je izbrati iz njih, da se je zavezniška protiofenziva na Koreji preko 38. paralele ustavila. Razširjeno je mnenje, da hoče zavezniško poveljstvo učrvstiti svoje položaje v pričakovanju novih množičnih napadov od strani kitajskih komunistov.

Poročila se nanašajo le na delovanje posameznih manjših oddelkov in iz vidnic, ne pa strnjene napade.

Vojni ujetniki postreljeni

Ko so se umikali kitajski komunisti iz utrjenega kota na srednji Koreji, so imeli s seboj tudi osem ameriških vojnih ujetnikov. Teh ujetnikov niso odpuščali s seboj nego so jih sedem na mestu pobili, osmi pa je obležal težko ranjen.

Pobiti ameriški vojni ujetniki so pripadali 19. polku 24. divizije. Njihova trupla so bila na mnogih mestih prestreljena. Vsi znaki kažejo, da so jih Kitajci zvezali skupaj, ko so jih zajeli kot vojne ujetnike—člane neke

sv. Vida ob 9. uri ter nato na pokopališče Calvary.

Tukaj zapuša soprogo Jenine, brata Louis in pastorka Jack Zajc. Pogreb se vrši danes popoldne ob 1. uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 6502 St. Clair Ave., na Hillcrest pokopališče.

LOUIS MULEC

V soboto popoldne je preminil v Kane, Pa., Louis Mulec, p. d. Mjoucek, rojen 15. junija 1883 leta v Pudo pri Ložu. V Ameriki se je nahajal več let. V Clevelandu zapuša sestrino Frances Lekan, p. d. Mjoucek, stanujoča na 1108 E. 77 St. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 9. uri v Kane, Pa.

KATHERINE PERME

Po dolgi bolezni je preminila danes na svojem domu poznana Katherine Perme, ki je dočakala visoko starost 81 let. Stanovalec je na 1133 Norwood Rd. Doma je bila iz Kompala pri Domžalah. Bila je članica društva sv. Ane, št. 4 SDZ; društva sv. Neže, št. 139 CKO; društva Marije Magdalene, št. 162 KSKJ, in društva Srca Marije (stare). V Ameriki se je nahajala 48 let.

Tukaj zapuša štiri sinove in dve hčeri: Frank ml., Mrs. Katherine Skufca, zdravnik Louis J., John, Mrs. Frances Stearns in Rudolph, 20 vnukov in 19 pravnukov, v stari domovini pa brata in sestro. Soprogo Frank je umrl lanskega oktobra meseca. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 8.15 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 6502 St. Clair Ave., v cerkev

NA MADŽARSKEM GRE ZARES

BUDIMPEŠTA, 17. junija—Madžarska vlada je objavila, da je odstranila iz Budimpešte 942 družin in jih razsela po deželi. V resnici gre za tisoče in tisoče, ki se izganjajo iz mest in pošiljajo na kmete.

Koga ima madžarska vlada na piki?

Iznalja je iz Budimpešte šest bivših vojvod, 52 bivših grofov, 41 bivših baronov, deset bivših ministrov vlade Horthyja med vojno in 12 njenih podtajnikov, 85 generalov, 234 bivših srbskih oficirjev, 67 policistov, 30 tovarnarjev, 46 bankirjev, 53 tovarniških ravateljev, 93 veletrgovcev in 105 veleposestnikov.

Njihove hiše in njihova stanovanja naj zasedejo delavci, ki se odlikujejo po rekordnem delu.

Truman podpisal pomoč Indiji za nabavo žita

WASHINGTON, 17. junija — "Denar, ki bo pomagal Indiji, da bo lahko kupila 2,000,000 ton žita po ugodnim pogojem in s tem odvrnila nevarnost pomanjkanja in stradanja, je dala ameriško ljudstvo neprisljano in prežeto z željo, da pomaga indijskemu ljudstvu v dnevih pomanjkanja," je dejal predsednik Truman, ko je podpisal zakon, odobren od kongresa, o pomoči Indiji.

Gre za \$190,000,000 posojila Indiji, da si nakupi potrebno žito. Padla je tudi pripomba ko se je vršil svečan akt, da je s svojo ječasnno Ameriko pomagala na enak način Sovjetski zvezi v dnevih pomanjkanja, a se ta sedaj obnaša napram Ameriki skrajno sovražno.

Pri slovesnem trenutku končevalnega podpisa zakona po predsedniku je bilo navzoče indijsko odposlanstvo ter je bil prisoten tudi državni tajnik Dean Acheson.

Posojilo predvideva tudi stroškov prost prevoz žita v Indijo, bodisi da ga dajo na razpolago zasebniki ali cele organizacije.

Pomoč je v tradiciji Amerikancev

"Da pomagamo pomoči potrebnim, izhaja iz ameriške tradicije. Amerika je pomagala Sovjetski zvezi, ko je bila udarjena po katastrofalni suši, je pomagala Japoniki, ko jo je zadel potres, in je pomagala Rumuniji, je Zakrajškov pogrebni zavod. Truplo bo položeno na mrtvaški oder v torek zjutraj. Podrobnosti bomo poročali jutri.

WILLIAM AVENMARG

Po dolgi in mučni bolezni je preminil v Charity bolnišnici William Avenmarg, star 46 let. Stanoval je na 1242 E. 74 St. Rojen je bil v Clevelandu in je bil predelavec pri Buckeye Brass Co., kjer je delal 30 let. Bil je član društva št. 159 WOW.

Tukaj zapuša soprogo Ann, rojena Telban, tri otroke: William ml., Mrs. Elsie Yeck in Richard, štiri vnuke, tri brate Arthur, Fred in Raymond ter tri sestre Mrs. Louis Zimmerman, Mrs. Emma Zimmerman in Mrs. Florence Iman. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 10. uri iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda na pokopališče Calvary.

Komunisti v Franciji so prvi, De Gaullisti drugi pri volitvah

50,000 mornarjev v stavki za mezdno povišanje

NEW YORK, 17. junija—V ameriških pristaniščih je začelo stavkati okrog 50,000 mornarjev. Stavkovno gibanje vodi unija CIO. Prizadetih je nad 650 ladij, ki ne morejo odpluti. Ladije tujih držav se gibljejo neoteno, ker njihove posadke in nornarji niso prizadeti po ameriških unijah.

V stavko so vključeni tudi radiotelegrafisti. Njihova unija sicer ni številna, vendar je pomembna, ker so se dogodili slučajji, da je mostvo ladje bilo neorganizirano v kaki uniji, radiotelegrafisti organizirani in ker nobena ladja ne sme odpluti brez radiotelefista, so ostale tudi ladje zamrznjene v pristanišču, čeprav so bili mornarji vojni dela.

Gre za strogo mezdno gibanje, ko se zahteva 25% povišanje plač, dalje gotove ugodnosti glede dopustov in delovnega tedna.

Za ta ponedeljek se napoveduje konferenca predstavnikov obeh strank, vendar ni mnogo upanja, da bi prišlo do hitrega sporazuma.

Lastniki ladij se opirajo na sklepe zvezne komisije za stabilizacijo mezd, ki naj ne dopusti tako visoko povišanje mezd.

Položaj v Iranu ni jasen

TEHERAN, 17. junija — Na posredovanje ameriškega poslanika v Iranu, Gradya, je teheranska vlada pristala na to, da se ultimati, dan anglo-iranski petrolejski družbi, s katerim naj bi ta družba izročila 75% dohodkov, prejetih od 20. marca naprej, teheranski vladi, podaljša za nadaljnjih 48 ur.

V ospredju je dvojje kritičnih vprašanj, namreč:

Ali bodo Angleži sploh zapustili Iran in odšli z vsem tehničnim osebom ter bi tako republiški držav Iran njeni usodi, ko ta tehnična aparata in osebja za upravljanje in izkoriščanje petroleja itak nima? Da li bo nadalje iranska vlada poklicala na pomoč petrolejske strokovnjake iz sosednih sovjetskih petrolejskih področij ali ne? Ali bi v zaščito premoženja in osebne varnosti angleških podanikov v Iranu, Velika Britanija posegla vmes z oboroženo silo ali ne?

Britanske oblasti od svoje strani poudarjajo, da ne bodo uporabile sile, da pa bodo izpraznil iranska petrolejska polja.

Med tem časom se pogajanja mrzlično nadaljujejo s posredovanjem ameriškega poslanika.

30-letnica poroke

Danes obhajata poznana Mr. in Mrs. Pete Česen, ki vodita gostilno v Barbertonu na 871 Wooster Rd., 30-letnico njunega srečnega zakonskega življenja. Sorodniki in prijatelji izrekajo slavlencema iskrene čestitke ter jima želijo še mnogo let zdravja, sreče in zadovoljstva.

UDELEŽBA JE BILA NAD 80 ODS.; DALI JE MOŽNA VLADA SREDINE?

PARIZ, 18. junija—Volilna udeležba je bila zelo velika, skoraj štiri petine vključ temu, da so bile v nekaterih predelih Francije nevihte. Katoliki so gnali svoje pristaše na volitve s parolo, da je manjši greh ne iti to nedeljo k maši, kakor pa ne iti na volitve.

Komunisti so sicer še vedno najmočnejša stranka, vendar so od volitev leta 1946, ko so imeli 28 odstotkov oddanih glasov padli na 24 odstotkov.

De Gaullisti so se pojavili prvič kot silno močna francoska politična stranka in zavzeli drugo mesto. Po sedanjih podatkih bi dobile politične stranke: Komunisti 2,432,700 ali 23.7 glasov, De Gaullisti 2,227,748 ali 21.7 odstotkov glasov, Republikansko ljudsko gibanje (katoliki) 1,717,110 ali 16.8 odstotkov, socialisti 1,564,271 ali 15.3 odstotkov, neodvisni 1,406,196 ali 13.7 odstotkov, levičarski republikanci 898,395 ali 8.8 odstotka.

Sedanj zunanji minister Robert Schuman je po vsej verjetnosti pri volitvah propadel. Vprašanje je, da li bodo stranke sredine sestavile vlado, kar bi bilo možno. S komunistično stranko ni možna nobena koalicijska.

Angleži in Amerika upajo, da se bo sestavila vlada sredine, ki bo kos trenutnemu mednarodnemu položaju in nalogam Francije, ki je bistveno soudeležena pri obrambi Zapadne Evrope.

Moskovska Pravda označuje francoske volitve za borbo med vojno in mirom.

PARIZ, 17. junija—Pri današnjih državnozbornih volitvah se je moral francoski narod izreči, da li je pripravljen sodelovati kot vodilna sila pri obrambi zapadne Evrope; da li naj mu vlada general De Gaulle ali pa Moskvi podrejeni francoski komunisti Thoreza; da li je za kompromisno življenje v notranji politiki Francije.

Napetost v Franciji je bila precej velika in je prišlo med skrajnimi desničarji in levičarji do krvavih obračunov. Že na predvečer volitev so se prepevali pristaši komunistov in De Gaullisti. Bilo je več ranjenih, ki so morali iskati pomoč v bolnici.

Volitve so se vršile po preteku petih let. Oba skrajna tabora sta napovedovala vsak po svoje svojo zmago. Komunistični program je bil jasen, jasno pa tudi njihovo stališče do mednarodne politike. Vodja francoskih komunistov Thorez je brez obotavljanja priznal, da se bodo francoski komunisti v slučaju vojne postavili v obrambo Sovjetske zveze in ne Francije v družbi zapadnih velesil.

Pojava generala De Gaulle

Kakor sicer zelo enostavna tako je politično mnogo komplicirana osebnost generala De Gaulle, ki je ustanovil svoje posebno politično gibanje, ki bi ga kratko karektirizirali s tem, da poskusi združiti francoski narod na neki predvsem nacionalni platformi. General De Gaulle je znan kot voditelj upor-

Socialni demokrati, ki so se redoma uveljavljali kot dobro organizirana stranka, v zadnjem času upadajo. Meščanske stranke sredine ostanejo meščanske stranke z vso ideologijo vključ raznim radikalnim in socialnim naslovom. Važen moment pri volitvah je bila nadalje udeležba, ki naj pokaže koliko je Francozo sploh še mar politika.

niškega gibanja proti Nemcem v zadnji svetovni vojni; dalje kot oče vojno-strateške teorije že pred vojno, ko je kot štabni častnik in profesor na francoski vojni akademiji pisal knjige, v katerih je napovedoval, da bo bodoča vojna hitra in motorizirana vojna. Tej teoriji so bili Francozi gluhi, prisluhnili so nanjo Nemci in jo izvedli v praksi v zadnji svetovni vojni.

De Gaulle kot oseba gotovo ni privlačen. Svoje glav, trmast nejasen v političnem snovanju, a si vključ temu ne da ničesar dopovedati. Winston Churchill je dejal o njem dobesedno: "Mnogo križev sem nosil med zadnjo svetovno vojno, a najtežji križ, ki sem ga moral nositi, je bil galski (ime za Francijo)."

Ko se je končala svetovna vojna, je bil De Gaulle osrednja postava francoske notranje politike, katero je zapustil leta 1946. V pogledu notranje ureditve države De Gaulle ni jasen. Na eni strani hoče avtoritarno upravo, na drugi strani mu ugaja posamezna stran ameriške, pa tudi angleške ustave. Hlini se moči, ki jo ima ameriški predsednik, a ne obrača popolnoma hrbta angleškemu parlamentarnizmu, to je vladanju s podporo večine v parlamentu in odstopu, kadar te večine ni več na razpolago.

Osebnost Bidaulta, voditelja katolicizma

Stranka Bidaulta, ki si je nadelala ime "francosko republikansko gibanje," je stranka francoskega političnega katolicizma.

Pojavila se je šele po vojni, vendar z velikim uspehom. Njen ustanovitelj Bidault je med vojno aktivno sodeloval v francoskem podtalnem gibanju zoper Nemce in je torej v tem pogledu neporochen. Bidault je podkovan v vodstvu zunanje politike ter je parkrat zavzemal položaj francoskega zunanjega ministra kakor tudi predsednika vlade. Stranka se je kmalu po svojem nastanku že v prvem zagonu močno uveljavila ter se je zdelo, da bo postala, ko se notranje konsolidira, eden od odločujočih francoskih političnih faktorjev. Naknadne pokrajinske in občinske volitve pa so pokazale, da Bidaultova stranka ni zajela trdnih in globokih korenin. V socialnem pogledu zagovarja pota sredine, v političnem pogledu pa je strogo nacionalna, kot so pravzaprav vsi Francozi razen komunističnih glav.

Socialni demokrati, ki so se redoma uveljavljali kot dobro organizirana stranka, v zadnjem času upadajo. Meščanske stranke sredine ostanejo meščanske stranke z vso ideologijo vključ raznim radikalnim in socialnim naslovom. Važen moment pri volitvah je bila nadalje udeležba, ki naj pokaže koliko je Francozo sploh še mar politika.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

L. C.

RAČUN ZA PRELITO KRI

V vsakdanjem življenju pa tudi v strokovni literaturi se komentirajo pogodbe, ki so bile sklenjene med tremi velikimi vojnimi zavezniki, Amerikanci, Angleži in Rusi, večinoma v tem smislu, kakor da sta Amerika in Velika Britanija z njenim imperijem naselili Rusom, ker jih nista poznali, predvsem pa nista bila oba poveljstva predstavnika, Churchill in Franklin Roosevelt, dovolj doma v doktrini in taktiki komunizma. Nedvojbeno je, da je bilo vsaj za pokojnega predsednika Roosevelta oziroma, v katerem se je gibal sovjetska delegacija s Stalinom na čelu, njemu kot tipičnemu Amerikancu nekaj tujega. Gotovo je tudi, da je pokojni Roosevelt kot tipični Amerikanec upošteval sovjetske argumente z ameriškim razumom in gledal nanje z ameriški očmi. Nadalje ni dvoma, da je bil pri teh pogajanjih Churchill mnogo bolj oddaljen od Stalina nego Roosevelt. Churchill je bil in ostane ne samo zagrižen angleško-britanski nacionalist in imperialist, smrtni sovražnik slovanskega, predvsem ruskega naroda, marveč je tudi bil okretnejši in bližji v poznavanju Rusov, sovjetskega sistema in njegove zgodovine. Črnili pri opisovanju sestankov velikih politikov med svetovno vojno se je uporabil na sode. Redkokdaj se pa naleti na argument, ki ga je uporabljal stalno Stalin, ko je zahteval za sebe koncesije, in to je argument človeške krvi.

V Jugoslaviji po prvi in med drugo svetovno vojno je bilo znano nasprotstvo med Srbi in Hrvati bodisi v narodnostnem in verskem, predvsem pa v upravno-gospodarskem oziru moči in oblasti. Srbi so bili za centralistično urejeno Jugoslavijo; Hrvatje so zahtevali za sebe federalizem. Hrvatje so očitali Srbom, da jih oni izmogočajo, se hranijo z njihovimi davki in da bi se sami od sebe ne mogli preživljati. Kakor se vse reke, zlivajo v Dravo in Savo, ki dereta v svojem toku nadalje proti jugu, t. j. Beogradu, kjer se združita z Donavo, tako da je bilo tudi z denarjem in z narodnim premoženjem. Vse je jemal in požiral jug Beograd, zato stran od Beograda! Strankarske in narodne strasti so dovedle do takega ozračja, da je pred približno dvajsetimi leti padel v beograjskem parlamentu strel iz rok Srba Puniše Račića, ki je ubil Hrvata Radića in njegove najzvestejše sodelavce. V tej obupni atmosferi so prišli Srbi na dan z argumentom krvi. Hrvatstvo so zastavili vprašanja—koliko litrov krvi ima človeško telo, koliko stane en liter in če seštejejo vse srbske žrtve, ki so padle za osvobodjenje ne samo Srbov nego tudi Hrvatov počeni z vstajami v turških časih, naj sestavijo račun in naj preračunajo, da li je večji srbski davek s prelito krvjo ali po Hrvatih zatrtje preveč plačani jugoslovanski dinar za skupno državno upravo.

Ko se je končala druga svetovna vojna je jugoslovanska Titova vlada pohitela, da je vrgla v svet število človeških žrtev darovanih za zlom skupnega zavezniškega sovravnika nemškega nacizma in italijanskega fašizma. Tito je pohitel s številko prelite krvi 1,700,000 človeških življenj, da je zahteval, vsaj v močno moralno podkrepitev, vojno odškodnino od premaganih nacistov in fašistov.

Svetovno židovstvo je vrgla v svet kar številko 6,000,000 kot tisto število izgubljenih židovskih življenj, ki so bili žrtve nacističnega divjanja. Svetovno židovstvo je na podlagi prelite židovske krvi za skupno zavezniško stvar proti nacizmu in fašizmu zahtevalo svoj prostor na soncu.

Zgodaj v dobi, ko so prodirale nemške nacistične čete v Rusijo daleč tja proti Volgi do Stalingrada, klale civilno in vojaško prebivalstvo, ropale, požigale in odvajale ljudi iz domačih krovov, se je pojavila v Angliji angleško pisana ruska propagandna knjiga o grozodejstvih nacistov v Rusiji. Knjiga je bila opremljena s številnimi originalnimi fotografijami. Znano mi je, vsaj iz ust verodostojnih angleških oficirjev, ki so mi dali izvod knjige prve izdaje na vpogled, da je bil odmev izdane knjige v Angliji duhovno tako porazen, da je bila druga izdaja prepovedana. Ugotovljena grozodejstva so bila tako odurna in v zgodovini človeštva nikdar brana, da se je Anglež obrnil v stran, pljunil na tla in knjige ni mogel prebraviti.

Na vseh konferencah, kar naj se ugotavlja zgolj s človeške plati, je sovjetska delegacija terjala odškodnino za prelito kri, ki je bila izgubljena v padlih življenjih nad 20,000,000 ruskih državljanov. Pri vsaki konferenci je za-

UREDNIKOVA POŠTA

ETBIN KRISTAN NA OBISKU V STARI DOMOVINI

Ljubljana.—Etbina Kristan je 31. maja došel v Jugoslavijo. Na obmejni postaji v Sežani, ga je kot prvi pozdravil predsednik Slovenske izseljenske matice—pisatelj Tone Seliškar. Etbina Kristan je bil veselo presenečen, ko je zagledal na prvi jugoslovanski postaji svojega prijatelja, ki ga je lansko leto ob tem času posetil na njegovem domu v Grand Havenu, Mich.

Kristanova žena Frances, ki je prišla v Ameriko kot sedemletni otrok, je z navdušenjem opazovala skozi okno prelepo slovensko pokrajino. Na glavni postaji so pričakali Kristana v imenu slovenske vlade minister in podpredsednik ljudske skupščine Slovenije—Ivan Regent, Kristanov sodelavec še v Trstu s soprogo, ki je izročila Frances velik šopek slovenskih rdečih nagljev.

Pri sprejemu so bili navzoči zastopniki slovenskih pisateljev in novinarjev. Ko so ga pred-

stavili slovenskega političnega in kulturnega življenja v prostori, kjer bo Kristan prebival, še enkrat pozdravili, je dvignil Etbina Kristan čašo in odzdravil takole:

"Pozdravljam najbolj junško zemljo na svetu—prelepo socialistično Jugoslavijo!"

Naslednji dan sta se Etbina Kristan in Frances v spremstvu Toneta Seliškara podali na Rožnik, še poprej pa sta oba obiskala urad Slovenske izseljenske matice. Na Rožniku se je Etbina Kristan poklonil nesmrtnemu spominu svojega življenjskega prijatelja in slovenskega največjega pisatelja—Ivana Cankarja, Frances pa je na travniku nabrala šopek rož in ga je položila na podstavek spomenika.

Ko je Etbina Kristan z Rožnika gledal na Ljubljano in vzhliknil: "Oh, kako lepa, neskončno lepa je naša rojstna domovina!"

ŽELEZARNA SREDIŠČE ŽIVLJENJA OKOLI ŠTOR

Nič koliko novega in izpodbudnega vedo povedati storski železarji pred letošnjimi velikimi prazniki. Šest mesecev so se pripravljali nanje. Tekmovali so z največjimi kolektivi težke industrije iz vse države in dosegli, kakor že večkrat, nemajhen uspeh. Letos v januarju so si priborili drugo, v februarju tretje, a v marcu spet drugo mesto. To mesto je za delavce te zastarele, nekdanje celo napol sezonske železarne, nadvse častno in vredno njihovega velikega prizadevanja.

Kolikor odtehtajo roke železarjev na "sihtu", prav toliko so v poslednjem času zalegle tudi njihove odkrite in poštene besede na frontnih sestankih v okoliških krajih. Že pred zadnjimi volitvami so se začeli živiti, sproščeni razgovori najboljših železarjev z volivci, ki odtlej čedalje tesneje vežejo okoliške vasi na železarno in obratno.

V Svetini je po nepotrebnem obljubljal aktivist hudiča in pol. Obljubljal je že pred dobrim letom, seveda kakor nalašč samo reči, iz katerih se danes ni nič. Toda ljudje, ki so na takšne stvari še posebno pozorni, najbrž zlepa ne bodo pozabili na njega in zlasti ne njegovih obljub. Škodil je političnemu življenju v okolici železarne, kakor dostikrat škodijo tudi administratorek krajevnih odborov, ko zavlačujejo na primer dodelitev živilskih nakaznic novorojenčkom.

Taki in podobni vsakodnevni dogodki povzročajo največ zdravne med ljudmi in krhajo včasih tudi njihovo politično enotnost. Zato je prav, da se je sindikalna organizacija v Štorah spoprijela še posebej z vaškimi drobnariji, saj jih je dostikrat toliko, da manj razgledanim vaščanom zakrivajo pogled na velike stvari, ki jih ustvarjamo.

Posebno velik ugled so si železarji pridobili v Pečovju, kjer so pomagali razvozlati vaščanom eno izmed njihovih največjih težkoč. Pomagali so jim pri izkopu dva kilometra dolgega vodovodnega jarka, dali pa jim bodo tudi potrebne vodovodne cevi, tako da iz Pečovja kmalu ne bo treba hoditi pol ure daleč po vodo. Dobri zgledi vlečejo tudi najmlajše člane tega železarskega kolektiva—učence industrijske kovinarske šole. Ti so pred kratkim dosegli na tekmovanju

v Mariboru peto mesto. Za seboj so pustili kovinarske šole jeseniških železarjev in guštinskih jeklarjev, tovarne "Iskra" in celo najmlajše Litostrojce.

Oba najboljša livarja na tem tekmovanju sta iz štorske kovinarske šole. Šola, ki je začela delati s 14 pilami in tremi kladi, ima danes v novi industrijski šoli na Lipi moderno urejeno delavnico.

(Po "Slovenskem poročevalcu")

PULJU SO POSTAVILI VELIK PREMČNI ŽERJAV

V Pulju so razširili ladjedelnico "Uljanik" in na novozgrajenem delu postavili velik premčni žerjav. Sedaj montirajo še nadaljnje žerjave, ki smo jih dobili na račun reparacij. Čeprav ladjedelnica ni dobila potrebnih montažnih načrtov, je montaža prvega velikega žerjava dobro uspela. Tehnični oddelek sestavnih delov je napravil vse potrebne načrte za montažo. Novozgrajeni del ladjedelnice bo urejen in opremljen tako, da bo mogla montažna gradnja ladij in gradnja v varjeni konstrukciji. V delavnicah bodo sestavili in zvarili konstrukcijske dele ladij in jih z močnimi žerjavi postavili na mesto, kjer je treba dotični del ladje vgraditi, kar bo gradnjo zelo pospešilo.

HIDROTEHNIČNA DELA V INDIJI

NEW DELHI.—Reuter poroča, da so se na reki Sutlej začela dela za ureditev načrtov namakanja, ki sodijo med najpomembnejše rečne načrte, ki jih sedaj izvajajo v severni Indiji. Na tej reki bodo zgradili jez, ki bo zadrževal toliko vode, da bodo lahko z njo namakali milijon in pol ha zemlje. Sodijo, da bodo na tem zemljišču pridelali milijon ton žita in 800,000 bal bombaža.

OKROG 20 TON SVILENIH KOKONOV

V Slavoniji in Baranji sklepajo pogodbe z večji sviloprejki. Razdelili so jih že blizu 950 unc. Iz njih bodo pridobili okrog 20 ton kokonov. Za vsak kilogram kokonov bodo dobili rejci sviloprejk 120 dinarjev v gotovini in toliko v denarnih bonih, razen tega pa bodo lahko kupili za vsak kilogram kokonov po znižani ceni meter bombažne ali volnene tkanice.

hteval Stalin, naj si predočita oba zapadna zaveznika tako in podobno izgubo v lastnih vrstah, kar bi imelo za posledico, da bi gotovo zahtevala odgovarjajočo odškodnino zanj.

To je prispevek, drobci k sestavljanju kritike zgodovine zadnje vojne.

AVSTRALIJA - peti kontinent

Na nedavnih volitvah v avstralski parlament in senat je ponovno zmagala vladna koalicijska, v kateri sta liberalna in pa deželna (Country) stranka najpomembnejši. Ta okoliščina, predvsem pa čedalje večja volga Avstralije v mednarodni politiki, sta znova vzbudili zanimanje za ta najbolj oddaljeni, še do nedavno skoraj popolnoma osamljeni del sveta.

Kdo je pravzaprav odkril Avstralijo, bo morda ostalo za vedno uganka. V Britanskem muzeju hranijo še zdaj zemljevid sveta—mappa mundi—iz 16. stoletja, na katerem je označena obala, ki jo imajo nekateri za zapadni del Avstralije. Če se lahko zanesemo na šolske knjige, je Avstralija stopila v zgodovino leta 1600, ko je holandski pomorščak Torres odkril severno obalo tega kontinenta.

Medtem ko znanstveniki še vedno brez konca in kraja razpravljajo o tem, kdo je prvi odkril Antipode, pa so letos po vseh avstralskih mestih zelo slovesno praznovali. Pred 50 leti, 1. januarja 1901, so v Sidneyu razglasili "Commonwealth of Australia." Avstralsci, ki so med vsemi anglosaškimi narodi brez dvoma največji partikularisti, niso hoteli sprejeti naslova "Dominion."

Letošnje svečanosti se niso omejevale na Sidney, ki velja že od konca 18. stoletja za najvažnejšo trdnjavo petega kontinenta, niti se niso omejevale samo na 1. januar. V Avstraliji so razglasili vse leto za jubilejno. V Canberri, upravnem središču Avstralije, so mobilizirali celo prvotne prebivalce tega dela sveta, avstralske Črnce, ovce, merinos, iskalce zlata, cowboye, skratka postavili so na nogo stelo avstralske zgodovine.

Avstralija, ki se je šele pred 50 leti osamosvojila, se je v tem času že razvila v moderno industrijsko agrarno državo. Med drugo svetovno vojno pa je postala—prvič v svoji zgodovini—glavna strateška postojanka zavezniških čet v Jugoavstralskem Pacifiku. Marca 1942 pa so prispele v Avstralijo ameriške čete z MacArthurjem na čelu in začele svojo velikopotezno ofenzivo od otoka do otoka proti Japonski. Avstralija sama je poslala na fronto 330,000 vojakov, tretjino oboroženih sil vseh angleških dominionov.

"BELA AVSTRALIJA"

Avstralija se je kljub svoji kratki zgodovini hitro razvijala. Pred sto leti, ob "Veliki razstavi" v Londonu, ni štela še niti pol milijona, zdaj pa ima "že" 8 in četrť milijona prebivalcev. Celotno Združene države Amerike se niso razvijale tako hitro kakor Avstralija, čeprav le-ta po svojih naravnih bogastvih ni tako bogata. To je tembolj značilno, ker je Avstralija med vsemi kontinenti najbolj oddaljena od središč "starega sveta."

Neobljudenost te dežele je brez dvoma eden najtežavnejših problemov Avstralije. Avstralija je po številu prebivalstva približno tako velika kakor London, po površini pa nekaj manjša od Evrope. Večina prebivalstva živi v jugovzhodnem kotu, v pasu, ki je širok 200 do 400 km, medtem ko so ogromna prostranstva Centralne in Zapadne Avstralije skoro neobljudena. Kljub ogromnemu pomenu poljedelstva pa živi v mestih 60 odstotkov prebivalstva. To je zelo velik odstotek, ki dokazuje, da je avstralsko poljedelstvo ne le do skrajnosti mehanizirano, marveč tudi na zelo visoki stopnji kapitalističnega razvoja.

Avstralska laburistična vlada skuša zato rešiti problem neobljudenosti z načrtnim priseljevanjem. Po načrtu avstralskega

ministra za priseljevanje Caldwellja naj bi Avstralija do leta 2000 narasla na 20 milijonov ljudi. Avstralija računa predvsem na dotok priseljencev z Zapadne in Severne Evrope, deloma pa tudi na tako imenovane razseljene osebe. Politika "Bele Avstralije," ki jo je avstralska vlada uzakonila že pred 50 leti, je torej še vedno osnovno načelo avstralskega dominiona. Ta politika se kaže v tem, da je po avstralskih zakonih še zdaj za branjeno priseljevanje vsem, ki niso bele rase. Pravijo, da želi avstralska vlada tako obvarovati avstralskega delavca pred konkurenco cenene delovne sile iz Azije.

Angleška vlada gleda na problem emigracije tako kot na problem decentralizacije industrije, predvsem pa s stališča okrepitve britanske obrambne sposobnosti. Angleške trditve so že leta 1946 začele organizirati podružnice v Avstraliji. Ta politika razmeščanja industrije po vseh dominionih—za primer vojne—pa je seveda ne le v interesu Anglije, marveč tudi Avstralije.

Za Avstralijo so namreč novi priseljenci poročili za hitrejšo industrializacijo dežele, pa tudi večjo obrambno sposobnost v primeru napada s severa. To pa velja tudi za vse druge dominione.

Vendar pa ima Avstralija v tem pogledu prav poseben položaj med britanskimi dominioni. Noben drug dominion ni namreč izpostavljen tako močnemu demografskemu pritisku kakor prav Avstralija. Severno od Avstralije leže Indonezija in druge bivše evropske kolonije. Te dežele imenujejo zdaj v Avstraliji Bližnji sever. Še bolj na severu pa so Indija in Kitajska z Japonsko, ki je že zdavnaj preobjudena. Posebno Japonci so v novejši zgodovini imeli precejšen apetit po južnih krajih. Japonci so že na versajski mirovni konferenci nastopili proti rasni diskriminaciji v Avstraliji in zahtevali prosto naseljevanje na ta kontinent za vse pripadnike rumene rase.

Druga svetovna vojna je porušila ravnotežje sil v zapadnem delu Pacifika in postavila pred Avstralijo tako imenovani severni problem. Indonezija, Indokina in druge dežele v tem delu sveta, ki so bile do druge svetovne vojne kolonije raznih evropskih držav, so se osamosvojile. V bližini Avstralije do druge svetovne vojne ni bilo nobene samostojne države, Japonska nevarnost je bila daleč. Po vojni pa so v Avstraliji spoznali, da nimajo več pred seboj kolonij evropskih držav. Tedaj se je vprašanje zunanje politike pojavilo z vso ostrino.

AVSTRALIJA MED ANGLIJO IN ZDA

Kam se bo usmerila Avstralija? Ali se bo približala Združenim državam Amerike, ki so med vojno ščitile avstralski kontinent pred invazijo japonskih čet, ali pa se bo iz strahu pred obnovo japonskega industrijskega potenciala še tesneje naslonila na Veliko Britanijo? Vprašanje postaja iz dneva v dan zanimivejše zlasti še, ker ima Avstralija čedalje večjo vlogo pri reševanju tihoocanskega vprašanja. Sele v zadnjem času so v Avstraliji spoznali, da se bolj in bolj vsiljuje izbira: Anglija ali Amerika.

Avstralija je del Britanske skupnosti narodov. Zato uživa v angleški dominionosti sterlinškega bloka. Okoli 50% avstralskega izvoza gre v Britanijo, v dežele britanske skupnosti narodov skupno pa 75—80%.

Druga svetovna vojna je kakor v Kanadi tudi v Avstraliji pospešila industrializacijo. Med-

tem ko je Avstralija do vojne uvažala večidel stroje iz tujih mest, pa se zdaj proizvaja avstralske industrije čedalje bolj uveljavljajo na mednarodnih tržiščih. Zato se Avstralija ne more sprijazniti z mislijo, da želi ZDA obnoviti japonsko težko industrijo, Japonsko pa opremiti zelo s modernimi oceanskimi ladjami. Japonska je namreč zdaj odrezana od Kitajske, Mandžurije in Koreje. S temi deželami pa je bila prej v najtesnejših trgovskih stikih. Zato so dežele Juga edino področje, kamor se lahko še usmeri japonska trgovina. Zato pa potrebuje Japonska velike ladje. Jasno je, da se mlada avstralska industrija čuti ogroženo in da se skuša braniti.

Prav ta okoliščina pa je pri Avstralskih poglabila občutek povezanosti z Veliko Britanijo. Ta povezanost pa se je pokazala tudi v vprašanju Koreje. V tem vprašanju se je namreč avstralska vlada bolj približala angleškemu kakor ameriškem stališču. Ker so se vse države zapadnega Pacifika, razen Filipinov, opredelile za anglo-indijsko stališče v korejskem vprašanju, je Avstralija spoznala, da bi se ločila od ostalih držav Azije, če bi v korejskem vprašanju sprejela ameriško stališče.

Pač pa se Avstralija, prav tako kakor tudi Združene države Amerike, zavzema za to, da bi tudi med deželami Tihega oceana prišlo do podobne obrambne zveze, kakor med državami Severnega atlantika. Avstralska vlada pa vidi v Tihoocanskem paktu ne le poročilo proti morebitnemu napadu Japonske, marveč tudi jamstvo, da v jugozapadnem delu Pacifika ne bo prišlo do nobene spremembe protivolji in koristim Avstralije.

(Po "Ljudski pravici")

SLOVENJ GRADEC JE STAR ŽE 700 LET

Slovenj Gradec je bil pred vojno prijetno manjše letoviško mesto. Med vojno so ga proslavili prebivalci mesta ter okolice, ki so izredno požrtvovalno sodelovali v narodnosvobodilni vojni, podpirali partizane in tudi sami odhajali k njim. Kdo ne pozna dr. Pavčkove bolnišnice, ki so jo oskrbovali kmetje iz Legina, Golavabuke in drugih okoliških vasi ter aktivisti in aktivistke iz Slovenjegrada. Dr. Pavčku-Kovaču in ostalim medicinskim osebju so ostali Slovenjgračani v lepem spominu.

Letos pa bo Slovenj Gradec ki je od svojega obstoja dalje doživel težke čase narodnostnega in socialnega zatiranja in končno dočakal veliko zmago domačih delovnih ljudi, slovesno praznoval. Nameščen in kmetje že pripravljajo bogat kulturni spored, ki ga bodo izvajale najboljše godbe, pevski zbori in folklorne skupine ter skupine sindikalnih in kulturnih umetnikov.

STROJ ZA ODSTRANJEVANJE SEMENA IZ PAPIKE

Ervin Ueverlin, direktor podjetja živilske industrije zveznega kmetijstva Belje dela električni stroj za odstranjevanje semena iz paprike, ki je prvi te vrste v Jugoslaviji. Pred kratkim je Neverlin izdelal posebno napravo za odstranjevanje semena iz paprike, s katero vsako sezono prihrani okrog 2,000 delovnih dni. Pozneje je začel razmišljati, kako bi mehaniziral to delo. Ta novi stroj sedaj končuje, tako da bodo odstranjevali seme iz paprike na mehanski način. Prej je bilo treba za očiščenje enega vagona pa pri 100 delavcih, ki so delali ves dan, nova naprava Neverlinja pa bo skrajšala to delo samo na 20 delavcev.

IVO PIRKOVIČ:

Bilo je pod Gorjanci

SVETI SATAN

(Nadaljevanje)

"To je bilo pa nekaj strašnega," mi je o črni roki že po letih pisal prijatelj Tone Tratnik iz fare sv. Jerneja. "Slišal si le tega ni več, tega je črna roka. Kdor se je le količkaj nadejal, da ga imajo na piki, ni bil nikjer več varen. Pa kako ne, saj so tudi taki padali, ki so bili mirni in se niso brigali za politiko. Kadar je črna roka najhuje divjala, so ljudje spali zakopani po senikih, po koruzah, po polju."

To je resnica, da je bila črna roka nočna večja in da se je ljudje, ko je sijalo sonce, niso bali. Podnevi so pod Nemci in domobranci veljali še neki zakoni, čeprav tevtovski; čez dan so bila odprta še neka sodišča in so z zasliševanjem in sodbami se ohranili nekakšen prazen videz pravice, čeprav sovražne, kruto tevtovske, ki je poznala eno samo moralno in pravno vodilo: korist kljukastega križa in brezsrčno maščevalnost. Toda sodniki so pred mrakom končali svoje delo, sodišča so se zapirala, tevtovska pravica pa je imela kurjo slepoto: v mraku ni ničesar več videla.

Tedaj so iz temnih kotov lezli na plan zakrinkani in s sajami namazani ljudje, z mrtvaškimi glavami ali partizanskimi znamenji na pokrivalih, s pištolami in bodali za pasom, govoreč po običaju starih rokavjačev rodomavharski jezik, včasih tudi hrvaško govorico, pozdravljajoč s "smrt fašizmu," da bi jim ljudje ne spoznali pravih obrazov. Gospodar teh zločestih nočnih vešč je bil Karel Wolbang, vse dokler ni zavoljo vsebičnega pohujšanja moral iz Novega mesta v kraje, kjer ga niso poznali, in je po Wolbangovem odhodu tudi črna roka izpuhtela v noč kot zle sanje.

Meščani so črno roko krstili kratko in malo za WTP, kar so razlagali z "Wolbangovo tajno policijo." Njen poglavar je bil železničar Marjan Vovk, ki je nosil na kapi mrtvaško glavo. Med njimi so poznali tudi dva brata Mavca in Alojza Zupančiča iz Biške vasi, ki se je skrival pod imenom "Brko" in je zgubil glavo prav na dan, ko je slavil drugo obletnico svojega prihoda v "Štajerski bataljon."

Poročnik Plaper je odgovarjal za izvršitev umorov. Zasliševala pa sta jetnike črne roke z Wolbangom tudi častnika Dore Bajc in Franc Pelko z mestne policije, čiju brezobzirne razuzdane nasilnosti nad jetniki mi bi bilo težko imenovati brez zadrege s pravim imenom.

Skratka, kar vemo danes, vse kaže, da je meja med črno roko in domobranstvom močno zabrisana, da je težko reči, kje se črna rokomavharstvo konča in imamo opraviti le še z domobranstvom, ki bi bilo neodgovorno za nočna dejanja črne roke. Domobranci častniški zbor pa je v celoti vsaj moralno, kolikor ne tudi materialno zanje odgovoren.

Črna roka je imela eno samo nepisano postavo: brezpravje. Trgovca Jurečiča z Ostrca so umorili, ker "so mu bili dolžni," čeprav "je na velike praznike hodil v cerkev, ni kletil in doma zahteval molitev;" Žulicev iz Globočič je umoril črnorokec Franc Barbič iz Sutne, ker "je bila nosna z njim" (Barbič je imel na vesti že 17 umorov); brata Kristof s Slinovic pri Kostanjevici so ponoči pobili na domu, "ker nista hotela iti k njim," čeprav sta vsak dan molila rožni venec, pozdravljala gospoda župnika s "hvaljen Je-

zus" in podpisala tudi spomenico zoper komunizem—kakor napaberkujem po dnevniku rajnega svetokriškega župnika Andreja Zupancac. "Slišal si le tega ni več, tega je črna roka." Kadar je tiste groze polne čase temno noč presunil kriki žrtve, ki je pred seboj zagledala črno smrt, ni nihče hitel na pomoč; otroci so zajokali, gospodar pa je hotel čvrsto zapirati zapahe na durih in zadelavat poslednjo špranjo na oknih.

Še najbolj se prijazno mestece v širokem ovinku temnozele- ne Krke spominja božičnega pokola Valantičeve družine, očeta in matere, hčere in malega sinčka. Sredi noči se je okoli hiše v Kandiji razvnelo divje streljanje. Prestrašeni meščani so se stiskali po domovih. Nihče ni slutil, da v gromu ognjenega orožja tonejo kriki štirih žrtev pod noži zakrinkanih ljudi v mrtvaškimi glavami na pokrivalih.

Zjutraj so ljudje našli v hiši mlake krvi. Na pol dokončane jaslice ob krvavi steni—bilo je namreč dan pred božičem—so govorile, da so 11-letnega otroka, ki je bil tudi ministrant, zaklali, ko je bil zaverovan v svoje božično veselje. Trupel ni bilo nikjer. Šele "14. januarja so našli v vodi pod Pencovo tovarno truplo zaklanega Valantičevega otroka," najdem zapisano v dnevniku učiteljice Svajgerjeve. "Očeta so potegnili isti dan iz Krke pri Štemburju. Od hčere Alme so našli le glavo. Tudi Valantičovo ženo so potegnili iz Krke pri Seidlovem mlinu."

Wolbang je obdolžil krvavega zločina partizane. Seveda, brezbožniki iz gozda so edini sposobni kaj takega prav za praznik družine, ko je duhovnik Wolbang glasno oznanjal "mir na zemlji!"

In so prav za božič morili tudi drugod, da bi zbudili srd vernega ljudstva—na Pristavi pri Sv. Križu družinskega očeta Ivana Znidaršiča, ga izropali in vrgli v Krko. Župnik Andrej Zupanc pa si zapiše, kar so vedeli vsi: "Tisti je bil, ki ima mrtvaško glavo navadno na kapi."

(Dolge prihodnjič)

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik

nahaja na St. Clair Ave. in East 62nd St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticiralo in se izsello, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je

Dr. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVENUE

Tel. ENdicott 1-5013

vokal East 62nd Street: vhod

samo na East 62nd Street.

Urad je odprt od 9.30 zj.

do 8. zv.

Dr. J. V. ZUPNIK

GORSKI REŠEVALCI BODO IZMENJALI IZKUŠNJE

Tiho, požrtvovalno in nesebično delo gorskih reševalcev, ki zahteva velikih naporov in premagovanja, zasluži vse priznanje naše javnosti, posebno planinske skupnosti, nad katero bode gorski reševalci.

V zgodovini slovenskega planinstva smo od leta 1822, ko je strela na vrhu Triglava ubila sina Antona Korošca, ki se je prvi povzpela na naš najvišji vrh, pa do danes zabeležili nad 500 manjših ali večjih planinskih nesreč. Zato je naša velika dolžnost, da dodobra organiziramo in usposobimo gorsko reševalno organizacijo. Požrtvovalni gorniki in pozneje gorski reševalci so prinesli v dolino 183 smrtno ponesrečenih planincev.

Temelje naše gorske reševalne organizacije sta postavila mlada zdravnik dr. Jernej Demšar in dr. Josip Tičar, ki sta po tragični nesreči dr. Stojca v severni steni Škrlatice (leta 1909) 16. junija leta 1912 organizirala v Kranjski gori prvo reševalno postajo in vključila vanjo vrsto naših najboljših vodnikov iz Rateb, Podkorena, Kranjske gore in Mojstrane. Odlej je naša gorska reševalna služba rasla in uspešno opravljala svoje naloge.

Po vojni se je ta plemenita organizacija še bolj razširila in utrdila, pri čemer so gorski reševalci izpolnjevali svoje naloge, ki je nujno za uspešno reševanje v gorah. V minuli zimi so vse baze in postaje priredile te-

oretične in praktične tečaje o prvi pomoči. Nekateri reševalci so v preteklem letu obiskovali tudi tečaje v tujini in pridobili nanje uspešno prenesli na svoje tovariše. Naši gorski reševalci so se poleg tega udeležili tečaja za desuro planinskih psov, kar je pomembna in koristna organizacija.

Gorsko reševalno službo pri Planinski zvezi Slovenije vodi centrala na Jesenicah, kjer je največ izkušenih reševalcev. Njej sta podrejeni bazi v Ljubljani in na Jesenicah, ki imata organizirane postaje, te pa svoje obveščevalne točke na vseh planinskih postojankah in osamljenih kmetijah pod gorami. Postaje v območju vzhodnega dela Savinjskih planin so v Celju, Lučah in Solčavi, v območju južnega dela Kamniških planin pa so postaje v Kamniku, Strahovici in Kamniški Bistrici.

Zahodni predel Grintavcev nadzorujejo postaje v Kranju, na Jezerskem in v Trziču. Gorska reševalna baza Jesenice ima na terenu naslednje postaje: za Karavanke, Begunjsčico in Stol v Radovljici, za Planico v Rateb, za Vršič in Krnico v Kranjski gori, za Triglavsko pogorje in Bohinjske gore pa so odgovorne reševalne postaje Mojstrane, Jesenice, Gorje in Bohinj. Postaje v Bovcu, Kobaridu in Tolminu nadzorujejo Soško dolino, zahodni del Julijskih Alp, Kanin in Krn.

Tako usmerjeno delo gorske

reševalne službe je najboljše jamstvo, da bomo lahko znatno zmanjšali številne in nepotrebne planinske nesreče.

(Po "Slovenskem poročevalcu")

Oglašajte v Enakopravnosti

"PUTNIK" IMA ZA DOMAČE TURISTE 7000 POSTELJ

Podjetje "Putnik" je za letošnje turistično sezono povečalo število postelj, namenjenih domačim turistom, za eno tretjino. Za naše delovne ljudi bo na razpolago nad 7000 postelj. Razen tega pa imajo številna gostinska podjetja v turističnih krajih še nadaljnje postelje, ki jih oddajajo brez sodelovanja "Putnika." Delovni ljudje, ki odhajajo na letni dopust, se lahko dogovore s Putnikom ali pa neposredno z gostinskimi podjetjem oz. hotelom, ker ima vsako podjetje določeno število postelj za svobodno razpolaganje. Samo v Sloveniji bo letos na razpolago skoraj 3000 postelj, ki jih bodo oddajala gostinska podjetja sama. V pomorskih turističnih krajih in v Sloveniji je letos zagotovljenih samo za delovne ljudi na dopustu 5000 postelj, skoraj 1000 postelj ima "Putnik" za delovne ljudi rezerviranih v Srbiji in tisoč v ostalih republikah.

SILVAN PEČENKO UMRL

Dne 6. maja je umrl Silvan Pečenko, predsednik Glasbene Matice v Ljubljani, v starosti 60 let. Doma je bil iz Bovca, študiral je v Gorici, kjer je tudi maturiral in bil član Mihalovega

godalnega kvarteta. Po prvi svetovni vojni je prišel v Ljubljano in stopil v pevski zbor Glasbene Matice, bil je tudi član Prvega slovenskega vokalnega kvinteta s Francetom Maroltom. Pečenko je bil v začetku l. 1925 izvoljen za predsednika zbora Glasbene Matice in je na tem mestu ostal do danes.

Kot pevec je bil drugi tenor, kot človek neumorno delaven, izredno fin in čuteč. Med vojno je bil aktivist OF ter zato pol leta zaprt v prisilni delavnici in v Ribnici, kjer ga je zatekla osvoboditev. Bil je tudi zelo delaven na terenu, kjer je imel razna politična in strokovna predavanja. Pogreb bo jutri, v torek ob 18 na Žalah.

Med slovenskimi pevci in med vsemi, ki so ga poznali, mu bo ohranjen trajen časten spomin.

Društveni koledar

JULIJA

1. julija, nedelja—Piknik društva Velebit št. 544 SNPJ na vrtu Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

29. julija, nedelja—Piknik Gospodinskega kluba Slovd. dvorane na Prince Ave., na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

AVGUSTA

5. avgusta, nedelja—Piknik društva Cvetoci Noble št. 450 SNPJ na Louis Zgoncovi farmi, Eddy Rd.

12. avgusta, nedelja—Vrtni koncert zbora Slovan na vrtu Ameriško - jugoslovanskega centra, Recher Ave.

SEPTEMBRA

30. septembra, nedelja—Jesenski koncert zbora "Zvon" v Slov. nar. domu na 80. cesti.

V blag spomin

ob prvi obletnici kar je umrl naš ljubljani soprog in oče

JOHN BUDNAR

Bil je v avtomobilski nesreči 15. junija ter podlegel poškodbam 17. junija 1950.

A, duša Tvoja vrh zvezda, z duhovni rajskimi tam biva, v objetu večnega Boga, zdaj blaženstvo brezmejno uživa.

ŽALUJOČI:

ANA, soproga
JOHN in EDWARD,
sinova
in sestra v stari domovini

Cleveland, Ohio,
dne 18. junija 1951.

VDOVA

želi dobiti zase kuhinjo in spalnico. Je stalno zaposlena, mirna. Kdor ima za oddati v bližini E. 185 St. naj pokliče ON 1-5742

DELO DOBIJO MOŠKI

ASSEMBLERS

z izkušnjo v splošnem machine shop delu

Plača od ure

Nadurno delo

Vprašajte za Mr. Hasman

FEDERAL FOUNDRY

4600 E. 71 St., južno od Harvard

MAŠINISTI — LATHE-HANDS

DRILL PRESS OPERATORJI

Si morajo sami vzpostaviti delo.

1. shift — visoka plača od ure.

Nadurno delo.

Vprašajte za Mr. Hasman

Federal Foundry Supply Co.

4600 E. 71 St., južno od Harvard

GARANTIRANE RABLJENE LEDENICE

NA ELEKTRIKO IN PLIN SE PRODA

OD \$20 NAPREJ.

PERME'S

720 EAST 152nd STREET, UL 1-2525

Vaše sanje o modernizaciji se uresničijo

Make your
home improvement
dreams come true

AMERICAN-Standard MONTERSKO OPREMO

Sedaj je čas, da si modernizirate vašo kopalnico... da dodate k udobnosti... da lično preuredite vašo kuhinjo... da predelate vašo pralnico. Ko si izberete American-Standard monterško opremo, prav lahko napravite vse to izboljšave, ki bodo v pravcati krasoti. In vaš dom bo mnogo prijetnejši kot kdajkoli... v zavist slehernemu, ki si ga bo ogledal.

Prijazno vas vabimo, da si sedaj pridete ogledati našo obširno zalogo različnih modernih American-Standard kopalnic, stranišč, umivalnikov, kuhinjskih likalov pralnih korit in avtomatičnih vodnih grelecov! Ni jih boljših za dobiti! In, presenečeni boste, ko boste videli po kako nizki ceni so!

Pridite osebno ali pokličite in vam damo naše cene.

3-KOMANDNA OPREMA ZA KOPALNICO

163.95 in naprej

(brez sedeža in dodatkov)

Mario Kolenc

W. F. HANN & SONS

15505 EUCLID AVE

MU 1-4200

Ust. 1907

Louis Planinc

For Your Vacation, Welcome to

Christiana Lodge

SLOVENIAN RESORT

The Hotel has 30 rooms with connecting showers. There are 17 cottages each with private shower. Central dining room, with American Slovenian cooking. All sports, private beach, boating and fishing. Cater to overnight guests. 260 miles from Cleveland. Located on U. S. 112.

Write for folder.

CHRISTIANA LODGE

DOMINIK KRASOVEC, Prop.

P. O. Edwardsburg,

Michigan

Phone 26 F 14

DELO DOBIJO MOŠKI

ZANESLJIVI MOŠKI

DOBIJO STALNO DELO

PODNEVI KOT

ARC VARILCI

MAINTENANCE

PAINT SPRAYER

SHEET METAL WORKER

TOVARNIŠKI DELAVCI

TEŽAKI

Dobra plača od ure in nadurno delo.

Prosta hospitalizacija in

druga zavarovalnina.

BISHOP & BABCOCK

MFG. CO.

Vogal E. 49 St. & Hamilton Ave.

TOOLMAKERS

ZA VSE ŠIFTE

6 DNI TEDENSKO

PLAČA OD URE

FERRO MACHINE

FOUNDRY

3155 E. 66 ST.

SET UP MOŠKI (4)

za

2 5/8" in 3 1/2"

ACME-GRIDLEY

AUTOMATIC

SCREW MACHINE

HEADLINE

SET UP MOŠKI (4)

za

BOREMATIC

THREAD MILLERS

HAND SCREW MACHINES

VAJENCI (20)

za naučiti se delati na

AUTOMATIC

SCREW MACHINE

BOREMATICS

HAND SCREW MACHINES

MILLING MACHINES

THREAD

MILLERS MACHINES

50 ur tedensko. Čas in pol nad 40

ur. Visoka plača od ure jamčena,

poleg incentive. Plačani prazni-

ki, počitnice in druge podpore.

Z & W MACHINE

PRODUCTS, INC.

5100 ST. CLAIR AVE.

CADILLAC MOTOR CAR DIVISION

General Motors Corp.

Cleveland

Tank Plant

6200 RIVERSIDE DRIVE

Cleveland 11, Ohio

TOOL MAKERS

MACHINE

OPERATORS

6 dni v tednu

Plača od ure

Employment Office odprti od

ponedeljka do sobote od

8. zj. do 4. pop.

Dokaz o državljanstvu

potrben.

MIMI MALENŠEK KOVINARJI ROMAN

(Nadaljevanje)

Albin je z vsem životom tiščal na Mihove noge. Miha je pogledal proti vasi, pred njim je rastle beli breg, preko katerega ni bilo mogoče priti. Ob zavesti, da si ne more pomagati, ga je zgrabila steklost. Otresel se je Albina, legel vzdolž jarka in pogledal izza zaklona. Spodaj so se plazili Nemci, toda partizanska strojnica je gospodari-la med njimi. Marsikateri je ležal negibno na zasneženi zemlji. Miha je pomeril, sprožil, spet pomeril in sprožil. To je opogumilo ostale, da so začeli streljati iz zaklona. Nemška strojnica se je zdaj obračala drugam, nič več ni vrtinčila prsti pod njimi. "Ali je dovolj nabojev?" "Ne dosti. Nekaj časa bomo še vzdržali."

"Umakniti se moramo."
"Ni mogoče."
"Imamo še bombe, fantje! Ne bodo nas dobili!"

Kratka vprašanja in odgovori so poletavali po vsej vrsti. Vmes so pokale puška. Položaj ni bil slab in nazadnje se je izkazalo, da so Nemce vendar zadržali. Nad glavami jim je zapela strojnica in Miha se je presenečeno ozrl. Prešinila ga je misel, da so jim Nemci prišli za hrbet in da so zdaj izgubljeni.

"Naša je," je rekel Kopač.
To jih je podžgalo. Streljali so in kopičili poleg sebe prazne naboje.

Nov val Nemcev se je pognal

v napad. Spet je zapela partizanska strojnica in pridružila se ji je druga. Nemški napad se je sesul in Nemci so se v divjem diru zatekli nazaj v gozd. Med begom so jih strojnica največ pokosile.

Borba se je pretrgala in to priliko je bilo treba izkoristiti, da so se umaknili proti vasi. Vas je bila že skoraj samo še kup ruševin. Jedro partizanskega odpora se je zbralo okoli pol porušene cerkve.

"Kje je še kaj streliva?" so spraševali nekateri.

"Pojd si ponj . . ."

"Od Jelovške čete jih je malo ostalo."

"Kaj, fantje, kdo je storil več kot mi?" je bahavo vprašal Kopač in vsem razkazoval svoj okrvavljeni rokav.

"Kožo ti je posnelo, drugega nič."

"Slišite, fantje, sedemsto Nemcev je pleglo."

"Kdo pa to pravi?"

"I, če ti pa rečem! In če ne verjameš, si jih pojd šteti!"

Čez vas se je pripodil dobre volje strojničar Stane iz Janezove čete. Levico je nosil v požarni obvezi.

"Kaj fantje, ali je bila šala? Ampak, mi jih bomo še nasekali!"

Poveljstvo je bilo zaskrbljeno. Res je padlo mnogo Nemcev, vendar borba še ni bila končana. Nemci niso sprosti odveklili vseh trupel in nekaj jih je še vedno razmetanih ležalo vse kri-

žem. Toda Nemcev je bilo nepregledno mnogo, partizanov pa dvesto in po težki borbi so imeli mnogo ranjenih, nekaj pa jih je tudi že padlo. Vedno bolj so izgubljali prostor in v napadeni vasi je bila že nepopisna zmeda in strah. Živina je ob streljanju grozno mukala. Otroci so jokali, ženske od strahu kričale. Nekaj domačinov je ušlo v gore, partizani pa so prigovarjali tudi drugim, naj se tako poskusijo rešiti. Poveljstvu je bilo jasno, da se v Dražgošah ne bodo mogli več dolgo obdržati.

Opoldne se je razneslo nekaj, kar jim je vilo poguma. Nekdo je vedel povedati o hudem sporu, ki da neki vlada med gestapom in nemškim vojaškim poveljstvom. Neki častnik se je uprl gestapovcu, ki je zahteval, naj pošlje še več vojakov v napad. Njegova kompanija je bila že tako zbita, da jih ni hotel dati več v očitno pogubo. Nato sta se sprla, gestapovec pa je v jezi potegnil pištolo in častnika na mestu ustrelil. Tega nihče ni vedel zatrdno, toda razneslo se je med ljudmi in skoraj vsi so verjeli.

Če je tako, potem moramo le še nekaj časa vzdržati, pa se bodo sami umaknili, ko bodo videli, da nam ne morejo do živga," so menili partizani.

Domačinom je bilo tako po volji. Celo tisti, ki so se prestrašili, ko so jeli prihajati partizani v vas in so se bali, kaj bo prišlo iz tega, so zdaj prigovarjali borcem, naj se hrabro držijo in naj ubranijo sebe in vso vas. Videli so, da partizani nekaj znajo. Morda je počasi prodirala vanje tudi zavest, da je nekaj velikega, kar žene partizane in jim daje moči, da morejo kljubovati taki strašni premoči.

Premor, ki je nastal v borbi je bil le kratek. Nemci so premetali svoje sile in udarili z boka, kar je bilo bolj nevarno. Tod se

Uncle Sam Says

Defense is everybody's job. You can play an important part in this national emergency by keeping yourself and your country economically strong. Buy U. S. Defense Bonds NOW and REGULARLY. Those who don't save regularly, generally don't save at all. Sign up today for the Payroll Savings Plan where you work, or the Bond-a-Month Plan at your bank. Series E Bonds are now a better buy than ever. They go on earning interest every year for 20 years from the date of purchase. Hold your maturing E Bonds and let them continue to work for you.

U. S. Treasury Department

ni dalo tako dobro braniti in partizani so imeli že po kratkih dveh urah borbe mnogo žrtve, več, kot ves čas doslej. Umikali so se na položaje, vedno više. V spodnje položaje so že vdrla Nemci in vedno bolj začeli stiskati polkrožni obroč okoli vasi.

Popoldne sta se Miha in Albin ugnedila na nekem lesenem hodniku, ki je opasoval kmečko hišo po vsej dolžini. Skozi okna sta videla prav v hišo. Domačih ni bilo, ostal je samo gospodar, skoraj osemdesetletni starec, ki je venomer gledal po živini in se spet umikal v hlev. Hiša je bila čedna in prostorna, z nizkim lesenim stropom, s stenami, polnimi svetih podob in z velikimi strdenimi "malimi kruhki" na steni. Miha je z zanimanjem ogledoval vsa ta velika in lepo opisana srca, pipe, rogljice, rože velike in male, angelce in ptičke iz "malega kruhka." Spominjal se je kmetice, ki so včasih z naramnimi koši prinašale pecivo iz ajdove moke in medu, ki je bilo v teh krajih doma in so mu rekali "mali kruhek." Svetloblesteča, rjava srca so gledala skozi okno in kar čudno je bilo, biti tako blizu teh znamenj ljubezni in veselja mladih ljudi in se boriti s takim sovražnikom, kakršni so bili Nemci. Živo se je spomnil obeh Bičkovih in pretresla ga je njuna medsebojna povezanost. Najbrž sta oba mrtva. Henrika ni videl nihče več. Ostala sta na oni skali. Da bi ju Nemci vsaj živih ne dobil v roke!

Na levi so se oglašali strelji. Pod hodnikom so zapeli težki koraki. Pogledala sta navzdol. Albin je pobledelel in krčevito zgrabil Miho za rokav.

"Potočnika nesejo . . ." je malodušno šepnil.

Trije partizani so nesli Potočnika. Dva sta ga držala za glavo in zgornji život, tretji za noge. Težek, širokopleč, jim je

ležal v rokah. Glava mu je visela nazaj in pri vsakem koraku nekoliko zanihala. Roke so mu mlahavo visele skoraj do zemlje.

"Kaj je?" je zavpil Miha navzdol.

Jelovčan, ki je stopal umerjeno, gledal pod noge, da bi se ne spotaknil na raztrganih tleh, je komaj malce dvignil glavo in odvrnil:

"Padel je."

Miha in Albin sta pobledele. Torej, padel je in zdaj ga mesejo. V spominu jima je zaključalo, kakšen je bil zadnje dni. Ves zasližen in bolan, je kašljal kar naprej in komaj se je vlačil za njimi.

"Kakor bi mu pomenilo, tak je bil," je rekel Albin.

"Prileten je bil," je dejal Miha.

Opoldansko sonce se je uprlo v hodnik, razgrela les in slepeče sijalo v okna. Iz hiše se je privlekla prestrašena mačka in se stegnila po soncu. Toda komaj je spodaj občutneje zaropotalo, se je skokoma umaknila na podstrešje. Miha in Albin se nista več razgovarjala. Strojnice so sekale vse vprek. Nemci niso več streljali s topovi. Najbrž so se odločili, da bodo prodrli v vas in jo zavzeli. Partizani so se pripravljali na trd odpor. Miha in Albin sta prisluhnila pogovoru poveljstva. Okoli cerkve sta prišla Gregorčič in Žagar. Spremljalo ju je nekaj poveljnikov odredov. Vsi so nosili vojaške uniforme. Nekateri so bili v plaščih nekdanje jugoslovanske armade, drugi v umazanozelenih nemških bluzah in plaščih. Usta-

vili so se poleg podrte cerkve in se živahno razgovarjali.

"Če bi mogli obdržati položaj tamle spodaj," je rekel eden.

"Samo da bi nam ne padli v hrbet, pa se bomo obdržali! Od tu se jim lahko ustavljamo vso zimo!"

"A tako?" se je veselo začudil Albin.

"Ne. Hrane bi zmanjkalo," je rekel Miha.

Zgubljene krogle so zablodile prav do bajte in se zarile v leseno steno, da sta Miha in Albin morala leči na trebuh. Odtirala sta nekaj desk in namerila puške navzdol, po vasi. "Ko bi ime-la tu strojnico," je želel Miha.

Ko je postalo streljanje živahnije, so se nagneli k njima še drugi in na hodniku se je znašlo kakih osem borcev. Med njimi je bil Kopač, poleg njega Kobač in ona dva Kroparja, ki sta se pridružila jeseniškemu odredu na Jamniku. Zadnji je kanil mednje Kastelic. Polegli so po tleh, potrgali vse škarnice in s pripravljenimi puškami oprezovali.

"Bičkova sta padla," je nekdo malodušno rekel.

"Kako, padla? Henrik je s poslednjimi naboji ustrelil ranjenega brata, nato je še sebi pognal kroglo v glavo. Nemci so ju našli mrtva in so ju vrgli s skale."

"Vrgli?" je vprašal Miha in

Moški in ženske, ki morajo nositi OPORE (TRUSSES) bodo dobro postreženi pri nas, kjer imamo moškega in ženskega, da umerita opore.

MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd. — IV 1-9811

HIŠA ZA 2 DRUŽINI

"side by side" 6 in 7 sob. Na 776 E. 91 St., severno od St. Clair Ave. Dve garaži, cementiran dovoz. Cena \$12,500. Za podrobnosti pokličite

P. J. KERSIS
MA 1-1773
609 Society for Savings Bldg.

A. Malnar
CEMENTNA
DELA
1001 East 74th St.—EN 1-4371

FOR
TELEVISION &
RADIO REPAIR
Anthony Debeljak
IV 1-5437 4-8 p. m.

Chicago, Ill.

HELP WANTED—Domestic

Good Home — Offered to right party. Assist with children. Light housework. Own room. HOLLYCOURT 5-8685

Lovely New Summer Home near Chicago for competent girl. Light housework. Stay. Good salary. EASTGATE 7-9520

Lovely Suburban Home.—Own room, bath. Radio offered to competent woman. General housework. Some cooking. Assist with care of one child. All modern conveniences. Good salary. Excellent references. HIGHLAND PARK 2-3616

WANTED TO RENT

Attention! Property Owners! Bungalow or Cottage wanted, 4-5 rooms for reliable family of 3 adults. Desire western suburban location under \$100 a month. Will take possession immediately. Phone H. Newman, ROCKWELL 2-5689

BUSINESS OPPORTUNITY

Good Opportunity to buy Service Station. Good corner location. 10 years established business. Good equipment. 3 pumps, grease pit, 1 stall for mechanical work. BELLWOOD 7040

začutil v sebi tak bes, da je škrt-nil z zobmi.

"No, vrgli seveda. Saj še zdaj ležita poleg skale. Ne moremo do njih, da bi ju pobrali in pokopali. Tam so zdaj Nemci vse zasedli."

"Kurirjev iz doline ni?"

"Kako bi prišli? Še ptič bi ne preletel. Švabi bi ga sestrelili..."

Iz besed je zvenela utrujenost. Sovražstvo pa je bilo močnejše, kot vsa izmučenost od strahu, nespečnosti in neprestane borbe. Kolikor bolj so bili izmučeni, bolj so sovražili Nemce, ki so bili krivci vsega. To ni bila umazana, neumno dolgočasna vojna, poleganje po strelskih jarkih in menjačaje se ofenzive in umiki, o kakršnih so pripovedovali tisti, ki so preživeli prvo svetovno vojno. Tokrat se je vse spreverglo.

(Dalje prihodnjič)

M L A D

slovenski zavarovalninski agent, žena in dva otroka, iščejo stanovanje s 2 ali 3 spalnicami. Plačajo do \$85 mesečno. Kdor ima za dati, naj pokliče

RE 1-7373

FOR —

CHICAGO
and all sections
of the Midwest
OUR ADVERTISING
REPRESENTATIVES
are the
Chicago
Advertising Co.
139 N. CLARK ST.
CHICAGO, ILL.
DEarborn 2-3179

WANTED TO RENT

NICE Elderly Couple—Quiet and clean. Urgently need 3 room unfurnished apartment. Good neighborhood. Northwest. Moderate rental.

Mrs. York—MULberry 5-5722 or RODney 3-1024

RESPONSIBLE Business Mother, 14 year old son, urgently needs 1½-2 room unfurnished apartment. Good location between 3000-4000 North. Moderate rental.

DAnube 6-3695

BEING EVICTED — Must get apartment. We want to meet someone who will rent only to employed vet with 1 wife, 1 child, 1 pet and 1 mother-in-law. Prefer Rogers Park or North Shore.

UNiversity 4-2383 or RAndolph 6-1255

RESPONSIBLE Employed Widow, 1 well behaved child, desperately need 2 bedroom apartment. Good location. North. Moderate rental.

GRaceland 2-1993 7 a. m. to 7 p. m.

Our Mommy and us 2 children desperately need cold or heated flat. Will decorate. Reasonable.

EVERglade 4-7460

PROPERTY OWNERS ATTENTION!

General Electric Engineer and Family in great need of unfurnished 2 bedroom house or apartment. Any desirable location north, city or suburbs. Ceiling rental \$100. Will take possession immediately or wait if necessary. Call GEenleaf 5-400, Ext. 720 MRS. WISCOMB

FEMALE HELP WANTED

Good opportunity to work in Bakery. Need girls to box rolls. Clean pleasant work. Paid vacation. Employee benefits. Good salary. Apply General Office. H. PIPER BAKING CO. 1610 N. Wells

BUSINESS OPPORTUNITY

UNUSUAL BARGAIN — Liquor Store and Small Bar. Has walk-in refrigeration. Well established for 5 years. Excellent location. Will rent, including fixtures and equipment or sell. Best offer. MAnsfield 6-4583 or RAndolph 6-6125

Good Chance to buy Fountain and Grill. Has living quarters. Good business. Old Established corner. Splendid income. Best offer. LIncoln 9-9494

THE MOST IMPORTANT GIRL IN HER CLASS

Pledged to enroll
for the proud profession
of NURSING

She's going to serve her country—in one of the proudest uniforms a girl can wear. The uniform of a Student Nurse!

Will you join her?

She knows where she is going and why. She knows that she is needed by her country and by her community—and it's nice to be needed.

As a graduate nurse she will be equipped to follow a profession all her life. And later, when married, her experience will be invaluable.

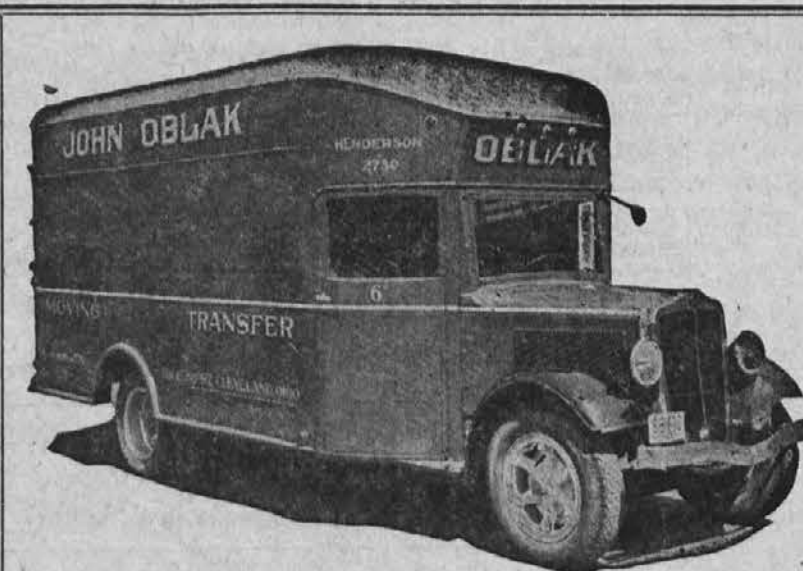
As more and more graduate nurses are required by the armed services, replacements must be preparing to fill the gaps in hospitals and public health services at home. One out of every ten June graduates is needed this year to study for professional nursing. Can your country count on you?

For further information, talk to the Director of Nurses at your local hospital or your school adviser or apply to a collegiate or hospital School of Nursing.

This advertisement is sponsored by

ENAKOPRAVNOST

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 East 61st St. — HEnderson 1-2730